

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Negyed évre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára: 15 krajczár.

Előfizethetni csupán a kiadóhivatalban lehet B.-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

A lap szellemi részére s a nyíltsárra vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések díja: három hasábon petitsor 5 kr. — Nagyobb és többzetűri hirdetések jutányosan eszközöltetnek.
Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr.

NYILTSÁR GARMOND SOR: 20 KR.

B.-Gyarmat február 27.

Nem sokára új aera veszi kezdetét B.-Gyarmaton, mely senkit sem érinthet öröm nélkül. Ennek az aerának, — új életnek — alapja a vasut, mely — B.-Gyarmatot a nagy világgal összeköti.

A szabadalmazott osztrák magyar államvaspálya társaság az, mely B.-Gyarmatot, a vármegye székvárosát, a városok nivójára fogja emelni, azon nivóra, melyet szerencsésebb körülmények között, nagysága, intelligenciája s nagy és gazdag vidékénél fogva már régen megérdemelt volna.

A mit a magas kormány, tervszerű vasuti hálózatának ki nem építhetése folytán eddig meg nem tehetett, azt részben meg fogja tenni az osztrák magyar államvaspálya társaság. Ödvözljük tehát e nagy és hatalmas társaságot, mely hazánkban is mindenkor megtette kötelességét. És midőn e társaságot szívből ödvözljük, a chauvinismusból és ennek sokszor álméltól kibontakozva, magasabb szempontokból ítéljük meg a dolgokat.

E hatalmas társaság vasuti politikája néhány szóban vonható össze, t. i. saját létérdekeinek megóvása mellett, a társaság hivatása az, hogy vasutak építése által a nemzetek közötti válaszfalakat ledöntse, a nemzetek gazdasági és ipari produktumait közvetítse, a művelt népeket egymáshoz közelebb hozza s így a civilizációt és ennek áldásait terjessze.

Kínai falak közé ma már egy nemzet sem zárkozhatik, a társadalmi bölcsészlet a világpolgárság eszméinek megvalósítása felé gravitál, a népek általános jólétének és műveltségének emelésére irányul ma már minden törekvés, és jaj azon nemzetnek, mely ezt akadályozza és nem járul hozzá a népek közjólétéhez és műveltségének gyarapításához ereje és lehetősége szerint, mert az ilyen nemzet elvész, vagy eltöröltetik a földszínéről.

A magyar nép elejétől fogva a mai napig mindenkor teljesítette ezen kötelességeit, és ezért foglal el méltó helyet Európa művelt népei között. Magyarország vasuti közlekedése is ma már nagy és hatalmas s megnyitotta az

utakat: keletre, nyugatra, délre és északra. De a magyar állam mindent nem tehet meg; az ország nagy vidékei sincsenek többnyire oly anyagi helyzetben, hogy helyi érdekű vasutak építése által, kultúrájukat gazdagítsák.

A nagy vasuti társaságok tehát azok, melyek a hézagokat kitöltik, s mintegy az állam segítségére vannak.

A merre a vasut jár, ott egészen más képe van a vidéknek és más szint ölt magára a város.

Ugy lesz ezen vidék is. A rendszertelen gazdaságot intenzívebb gazdálkodás fogja felváltani; a kő kikél a föld gyomrából, hogy a szegényebb ember is kényelmesebb lakot teremtsen magának, a köszönet kihozza a földlakókat, hogy adjon erőt és melet, fényt és világosságot.

De úgy lesz B.-Gyarmat is, vármegyénk haladó székvárosa, mely egy roppant nagy kiterjedésű vidék központja, s mely a vasut által ezen nagy és szép vidéknek gócpontja leendő.

Szívből ödvözljük tehát a ma körünkbe érkezett szabadalmazott osztrák magyar államvaspálya társaság kiküldöttait, s magyar kormányunk megbízottját, kik alapvető városunk és nagy vidéke gazdasági ipari és kereskedelmi kultúrájának. Az ő működésük: az áldás és szerencse, a haladás és jobblétnek felvirradat hajtala! Legyenek köszöntve és ödvözlve általunk!

Szózat városunk jobb családaihoz.

(Egy bál bajti predikáció)

Egészen vége három nyilvános mulatság, t. i. a február 1-én megtartott Dalesély, a 15-iki Lámpabál, s a nógrádmegyei nemzeti intézet javára hushagyó kedden rendezett zártkörű táncestély volt bízva a letűnt hosszú farsang alatt kellemes szórakozást nyújtani városunk és a mindig számításba veendő közel-vidék műveltebb családjaiknak.

Vajmi kevés és mégis vajmi sok!

Kevés, mert tekintve az illeti családok számát s a különböző kulturális egyleteket, műveltebb polgárok és katonai tisztikart, bizony nagy apatbiáról tanúskodik; hogy csak ennyi nyilvános mulatság lőn tervezve és megtartva; s mégis vajmi sok, tekintve, hogy a 3 mulatság sem részesült a kívánt és teljesen kiérdemelt felkarolásban.

— Törd darabokra hitvány szerszámodat szegény muzsikusz-cigány! . . . Nincs vigadó, kit mulattathatsz . . . nincs busuló, ki nótáidat hallgatva — felvidulna.

Csak egy hang érinti kellemesen a mai kor gyermekeinek hallószerveit, az arany csengése — s csak ennek kápráztató fénye kedves nekik. (A lámpafény az — Hekuba.)

Ped' — kérem szeretettel — mit ér a pusztában vándorlónak a Kohinor (egy jókora darab gyémánt), ha szomját egy vízcseppel sem oldhatja; vagy — és ez nem akar czélzás lenni — mit érne teszem a legkedélyesebb mulatság, ha új idején, koromsötétségben kellene hazabotorkálnunk s nem pislogna biztatólag egy-egy utcászarki lámpa, melynek fényénél mégis csak biztos léptekkel s a nélkül folytathatjuk utunkat, hogy a járdára bukva, egyhamar be nem hegedő folytonossági hiányokat és bezúzott orrt nem szerzünk a nagy nap örömére.

Igen, uraim és hölgyeim! a lámpának kiváló szerepe van testi épségünk megóvása — de — és ezt akár Mihászna András is elismeri — a közbiztonság fenttarthatása körül is.

Egy híres-neves tudós utolsó szavai valának: „Több világosságot!”

A vidéki lapok hasábjain is nem egyszer olvashatni e szavakat csak hogy nem először és utoljára Balassa-Gyarmat város hatósága áthatva kötelessége tudatától — és belátva, hogy a felvilágosodottság korszakában a világosság terjesztése nem utolsó dolog: a város világító szereinek gyarapítására f. évi február hó 15-én a vármegyeház nagytermében szépen sikerült „Lámpabál-t” rendezett.

A mulatság esti nyolcz és fél órakor vette kezdetét; de a bál vendégek csak lassan gyűlekeztek.

Az aranyifjúság ugyan derekasan kitélt magáért a tapintatos rendezéssel együtt — de a szépnemzet csak vagy huszonkét tagja képviselte a fényes nagyteremben.

A dalesély, melynek pedig a tánczon kívül igen változatos s egyúttal igen élvezetes ének, zene és humoros monologból álló műsora is volt, nem sikerült, véleményem szerint 3 okból: 1-ör mert nem pártoltak azt az egyet saját — ugynevezett pártoló tagjai sem; nemde, hogy ez eléggé furcsán hangzik; de nem pártolta ezen kulturális törekvést a kaszinó-társaság sem, gondolva, hogy elégséges, ha az estély megtartására átengedi termeit, a dalegyelet pedig ám szerezzen magának publikumot, ha tud, ipolyság, Szécsény, Losoncz avagy Váczirol! Nemde, ez is furcsán, — ridegen hangzik. Végül elmaradtak az estélyről az összes zeneértő és nem értő izraelita vagyonos családok is: a vagyonos szót nem irigységből, de csupán azért hasznalom, mert ők még azt sem vehetik ellen, hogy nincs módjuk pártolni az ily közművelődési szép törekvésekkel, élvezetes mulatságokkal. Miért maradtak el? Okát hasztalanan fűrkészem, s ámbár jól tudom, hogy az illetőknek lehet mentegelőzniük, de hogy ezidőszent valódí és alapos mentésget hozhassanak fel? Abban kétkedem.

Igaz, volt még egy körülmény, ami szintén bántólag hatott arra nézve, hogy a Dalesély jobban nem sikerült: néhány fiatal úrnak a dalegyelet karuagya elleni nehezítése; mit ők aztán jónak láttak az egész egylet irányában éreztetni. E látszólag legkisebb ok befolyással volt, véleményem szerint, a másik két mulatságra is; mert az egyszer lábra kapott közöny és rossz hangulatnak időre van szüksége, míg jobbra változik, míg megjavul; ez az idő pedig február 1-től a farsang végéig már rövid volt.

A lámpabál nem végződött deficitel, sikerültnek mégis egyáltalán nem mondható mert hiszen, ha az illetékes körök, mint azt tőlük joggal elvárni lehetett volna, méltánylólág megértik a rendezőség élen álló városi előjárók minden tekintetben szép és jó intencióját, mi nem egyedül a jövődelmet tartja szem előtt, de azt is, hogy a városi ugynevezett intelligens családok s a polgárság színe-java elvégre találkozzék egy népszerű bálon, — hát hiszen akkor a megyeház pártját ritkító szép parkettjén nem 18—20, de legkevesebb 60—70 párnak kellett volna a négyeseket tánczolniok! Így a farsang nagy része kárba veszett.

S ha már nem jöttek el ide a családok, bizton reméltük, hogy majd eljönnek hát a fiatalság zöme által kellő körültekintés és díszszel rendezett február 18-iki táncestélyre. Csálódunk! 24—28 pár nem felelhetett meg a várakozásnak. A parkettre való közönség egy része — mint a lámpabál alkalmával is — a karzatokon foglalt helyet, s izzadva és sóvárogva kitarított csaknem reggelig; a nagyjából pedig maradt otthon, városi avagy falusi magányában; mint a német mondáná: Trübsal blasen!

Megengedem, hogy egyeseket családi gyász, vagy más családi ok méltán tart vissza; s ismét másoknak anyagi körülményeik olyanok, hogy szemben az elen-

Igy esett meg aztán a nagy csoda, hogy a lámpabálon akadt tánczos, aki nem tánczolhatott s nem egy kedves tánczosnő, aki egy percig se pihenhetett — annyi volt a kéroje.

Egyszerre öten is esengtek egy darabka csárdásért — sőt még keringőért is.

És a hölgyek meg is voltak teljességgel elégedve a lámpabállal — habár a tánczosok se panaszkodhattak, mert akinek kedve volt mulathatott, még a karzatokon is élénkség uralgott.

Szünóra előtt tüzel-hevével lejtették a csárdást, a tour- és rond- tánczokat. Akinek módja volt hozzá, szerencsét próbálhatott szivecskék hódítgatása körül — vagy pedig a tombolánál, mely csinos nyereménytárgyakkal kecsegtette a játékosokat.

Szünóra alatt aztán boros és sörös poharak közepette dicsértük az Urat már mint a városi főbíró és jegyző urat — aki hármuk nevében így szólt: „Legyen világosság” é rendezett „lámpabál”, melynek ha nem is volt olyan fényes az eredménye, mint szereltük volna — mégis méltán foglalhat helyet a farsang sikerültebb vigalmi sorában.

Hogy szünóra után a vigasság a Zenithjén állt s hogy a souper-csárdás ujjára is meglelt felvillanyozó hatását — azt tán mondanom se kell?

Ott láttuk: Dvoracek Jánosné, Halyák Istvánné, Müller Lászlóné, Kluk Andorné, Makkay Sanborné, Pol ragyayné (N.-Orosziból.) Sülárd Lajosné, Tóth Istvánné úrhölgyeket; Depiny Gizella, Dömök Kornélia (Ipolyagráról.) Dömök Erzi, Dvoracek nővérek, Makarács Gizella, Müller Mariska, Pothragyai Teresi (Nagy-Orosziból.) Palla nővérek, Pohánka Ilona, Szabó Mariska, Thuránszky Mariska kisasszonyokat.

A négyeseket átlag husz pár tánczolta; hogy nem voltak többen, az nem a mi hibánk.

Külömben immár az első bállal járó lámpaláz le van közdve, — a lámpabál is megvolt: örök világosság fényeskedjék — nekünk Amen!

Ernyei Károly.

TÁRCZA.

Ejnye be jó!

— Egy bál tárcza balesete. —

Az élelmes hírlapíró az eseményeket lehetőleg megelőzi: a lelkiismeretes — követi; az élehetlen pedig utánuk kullog, — gondolja magában a nyájas olvasó, midőn észreveszi, hogy a „Lámpabál”-ról még csak most referálunk.

És kissé furcsa is a farsangi tárcza — bójt-ben; — akárcsak eső után a köpőayeg.

De hiába irtam meg nagysietve s hiába várta, ha várta, a nyájas olvasó mult vasárnap — a vidéki lap-szerkesztők réme: a térhiány, ezuttal bizony utját állta, hogy idejekorán napvilágot lásson.

Csak hogy a mi késik — nem mulik.

Íme itt a tárcza: a lámpabálról.

Lámpabál.

Egy spanyol közmondás szerint, ha valaki jó napot akar szerezni magának, hát süttessen pulykát; ha valaki egy egész hónapot át jól akar mulatni, hát házassodjék meg és vegyen nőül egy szép senioritát; ha pedig valaki egész életére boldog akar lenni, akkor legyen kanonok Toledóban.

En azonban mégis csak a mondó vagyok: ha valaki jól akar mulatni, kérje meg szép szavakkal a szíve választottját, jöjjön el a „Lámpabál”-ra s ha az ideál eljön és példáját sokan — nagyon sokan követik, biz' Isten olyan mulatságot csapunk, hogy a vármegyeház díszes nagyterme se képes, helyet adni széles jókedvűeknek.

De hej! . . . rossz világot élünk. Az idealizmus kihálófélben — alighanem influenza-kapott az is, — a felkesedést, az igazi jókedvet és kedélyességet pedig rég száműzte a keblekből a rideg közöny — minden szép és jónak megőlé betője.

